

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Håvard Rød, Edvard Høgestøl

Vår dato
01.09.2008
Deres dato

Vår referanse
2008/12997
Deres referanse

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.,
0032 OSLO

Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

Vi viser til brev fra departementet av 01.09.d.å. med forslag til ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

I § 2 i forskriften er det lagt til grunn at reglementet for finansforvaltning skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jfr. kommunelovens § 76. Vi finner det naturlig og hensiktsmessig at kommunestyret vedtar finansreglementet minst en gang i hver 4 - årsperiode, slik departementet foreslår.

I § 3 i forskriften er det lagt til grunn at reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap. Etter kommuneloven sin § 23,2 skal administrasjonssjefen påse at de saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Dette kravet vil gjelde generelt og også omfatte kommunen sin finansforvaltning. På grunnlag av gjeldende regelverk kan det være nødvendig å fastsette i forskriften at kommunen må avstå fra investeringer den har mangelfull kunnskap om.

I § 6 i forskriften er det lagt opp til at administrasjonssjefen minst to ganger i året legger frem rapport for kommunestyret om status for kommunen sin finansforvaltning. I merknadene til dette punktet er det foreslått å gjennomføre denne rapporteringen sammen med rapporteringen om den regnskapsmessige utviklingen av inntekter og utgifter i forhold til det vedtatte årsbudsjett (budsjettforskriftene § 10). I merknadene er det vist til at administrasjonssjefen også bør rapportere til kommunestyret straks ved behov, det vil si hvis det skjer vesentlige endringer i markedet enten med hensyn på risiko eller avkastning.

I § 6 i forskriften er det også lagt opp til at administrasjonssjefen skal gi rapport til kommunestyret etter årets utgang om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Vi er enig i den foreslåtte § 6 i forskriften og merknadene til denne, jfr. det tilsynsansvar som kommunestyret har etter § 76 i kommuneloven.

I forskriftene § 7 er det foreslått minstekrav til hva rapporteringen til kommunestyret om finansforvaltning skal inneholde. Disse kravene kan være for detaljerte. Formålet med rapporteringen er at kommunestyret får den informasjon som er relevant i den enkelte

kommune. Kravet til innhold bør derfor være fleksibelt slik at innholdet kan tilpasses behovet lokalt i den enkelte kommune. Det kan være mer hensiktsmessig at kommunestyret selv bestemmer kravet til innhold i rapporteringen på grunnlag av veiledende retningslinjer fra departementet.

Omløpsmidler skal etter regnskapsforskriftene bli vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi. Endringer i markedsverdi blir ført i driftsregnskapet. For omløpsmidlene vil kravet i finansforskrift (§ 7) og regnskapsforskrift delvis samsvare. For finansielle anleggsmidler, som blir vurdert til anskaffelseskost etter regnskapsforskriftene, vil det ikke være tilsvarende samsvar. For gjeldsposter under passiva vil det heller ikke være tilsvarende samsvar fordi kommunene ikke fører endringer i markedsverdi av gjelden i driftsregnskapet.

I forskriftene § 5 - Kvalitetssikring av reglementet - er det lagt opp til at kommunestyret skal la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet er i samsvar med kommuneloven sine regler og reglene i finansforskriften. I § 8 er det krav om uavhengig kompetanse for å vurdere rutinene for vurdering av finansiell risiko. I nåværende finansforskrift fra 2001 er det også krav om uavhengig kompetanse for vurdering av rutiner for risikovurdering.

Det vil være vanskelig å vurdere hvem som er kvalifisert og har kompetanse til å gjennomføre en uavhengig vurdering slik det nye kravet i § 5 legger opp til. Lokale forhold varierer mye mellom kommunene, og det er uheldig hvis en uavhengig rådgiver bare følger ett standard opplegg for slik vurdering fra kommune til kommune. Dessuten utgjør bruk av slik uavhengig kompetanse en merkostnad for kommunene. Det kan være både mer hensiktsmessig og rimeligere for kommunene at det isteden gis veiledende retningslinjer fra departementet som kommunene kan bruke.

Bakgrunnen for å fastsette nye regler for finansforvaltning må ses i sammenheng med utviklingen for de såkalte Terra - kommunene. Det var likevel ikke mangler i selve regelverket som var årsaken til at denne situasjonen kunne oppstå, verken kommuneloven sin § 50, § 52 eller § 54. Regelverket i seg selv var godt nok til å hindre situasjonen, men det var selve oppfølgingen av regelverket som ikke var tilfredsstillende.

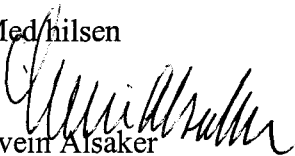
For å unngå at slike eller lignende situasjoner skal skje i fremtiden, bør en vurdere å styrke kontrollen med at det gjeldende regelverket faktisk blir fulgt. Hvis denne kontrollen hadde vært mer reell og uavhengig, kunne gjerne flere negative situasjoner de siste årene ha vært unngått.

Et annet tiltak kan for eksempel være å tilbakeføre det tidligere kravet i kommuneloven sin § 24 om egen regnskapskyndig person i hver kommune med faglig ansvar for regnskapet. Dette tidligere lovkravet bidro til større uavhengighet for denne fagkompetansen både i forhold til administrasjonssjef og kommunestyret.

Etter vår vurdering kan ikke nye regler for finansforvaltning bli vurdert isolert. Det må ses i sammenheng med andre tiltak for å unngå en uønsket utvikling. Styrking av kontrollrutinene m.m. kan etter vår vurdering være hensiktsmessige tiltak.

Med hilsen

Svein Alsaker

Rune Fjeld
ass. fylkesmann